

REAGOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH NA TERENIE UCZELNI

dr Krzysztof Pobuta

Centrum Szkoleniowe Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Jarosławiu

Anatomia Zamachu

"Bezpośredni atak dokonywany przez człowieka na dobro prawnie chronione w celu zmiany dotychczasowo istniejącego stanu rzeczy albo stworzenia sytuacji niebezpiecznej lub grożącej niebezpieczeństwem dla chronionego dobra. (P. Stalski)

Rodzaje zamachów

- Masowy zabójca

- Przestępstwa rozbójnicze

- Zamachy bombowe

- Zamachy CBRN

Typologia sprawców

- Sprawcy kryminalni
- Sprawcy pod wpływem silnych emocji
- Sprawcy niepoczytalni
- Sprawcy terrorystyczni

Fundamentalny Algorytm Reagowania

Pierwsza pomoc

Komunikacja

Rejestracja zdarzenia

Zagrozenie Bezpośrednie: Masowy Zabójca

Sprawca, który z wykorzystaniem broni palnej, białej lub innych narzędzi zabija lub usiłuje zabić jak największą liczbę osób w jak najkrótszym czasie.

- ⚠ Nagłe pojawienie się agresywnych osób z niebezpiecznymi przedmiotami
- ⚠ Dźwięk wystrzałów i wybuchów
- ⚠ Krzyki sprawców, ofiar i świadków
- ⚠ Wszechobecny chaos i panika
- ⚠ Widok zabitych i rannych
- ⚠ Dźwięki syren i alarmów
- ⚠ Informacje od innych osób, w mediach i aplikacjach

Zasada 1 i 2: Uciekaj albo Ukryj Się

UCIEKAJ

- ✓ Sprawdź drogę ucieczki
- ✓ Uciekaj w bezpiecznym kierunku (niekoniecznie zgodnie ze znakami ewakuacji)
- ✓ Zostaw bagaże – utrudniają ucieczkę!
- ✓ Ostrzegaj innych, ale nie opóźniaj siebie
- ✓ Pomagaj innym, jeśli możesz
- ✓ Gdy spotkasz Policję: trzymaj ręce widoczne
- ✓ Oddal się i nie wracaj do strefy zagrożenia
- ✓ Będąc bezpiecznym – dzwoń do Portiera Uczelni lub 997

UKRYJ SIĘ

- ✓ Zamknij i zabarykaduj drzwi
- ✓ Schowaj się z dala od drzwi
- ✓ Wyłącz światło i radio
- ✓ Wycisz całkowicie telefon (dźwięki i wibracje!)
- ✓ Informuj o zagrożeniu wyłącznie SMS-ami
- ✓ Bądź gotowy do ucieczki lub walki
- ✓ Pozostań w ukryciu do przybycia służb

Ostateczność: Udaremnij Atak

Bezpośredni kontakt (Walcz)

- Walcz: Wykorzystaj wszelkie podręczne narzędzia.
- Agresja: Ratując życie, bądź maksymalnie agresywny. Działaj z pełną determinacją.

Brak możliwości walki

- Bierność: Udawaj martwego lub błagaj o litość.
- Sytuacja zakładnicza: Pamiętaj, że zachowanie masowego zabójcy może płynnie przejść w sytuację zakładniczą.

Przestępstwa rozbójnicze

Reakcja w trakcie napadu

Algorytm: Uciekaj → Ukryj się → Udaremnij atak

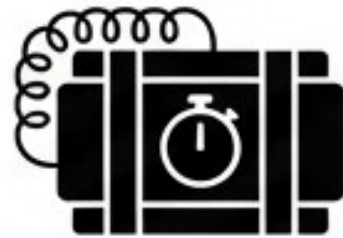
Jak udaremnić? Prowadź dialog, wykonuj polecenia sprawcy, informuj, walcz (jako ostateczność).

Otrzymanie groźby karalnej / Wymuszenie

- 👁️ Zabezpiecz się: Trzymaj dystans...
- 💬 Aktywnie rozmawiaj: Zadawaj pytania otwarte...
- 📷 Dokumentuj: Nagrywaj, rób zrzuty ekranu...
- ↔️ Po zdarzeniu: Dzwoń z innego telefonu...

Zagrożenia Bombowe – Sygnały Ostrzegawcze

Symptomy Ogólne

- ✓ - Powiadomienia o zagrożeniu zamachem
- ✓ - Dźwięk wybuchów, nagła panika
- ✓ - Sygnały alarmowe
- ✓ - Pozostawione przedmioty, pakunki, torby
- ✓ - Osoby ubrane nieadekwatnie do pory roku

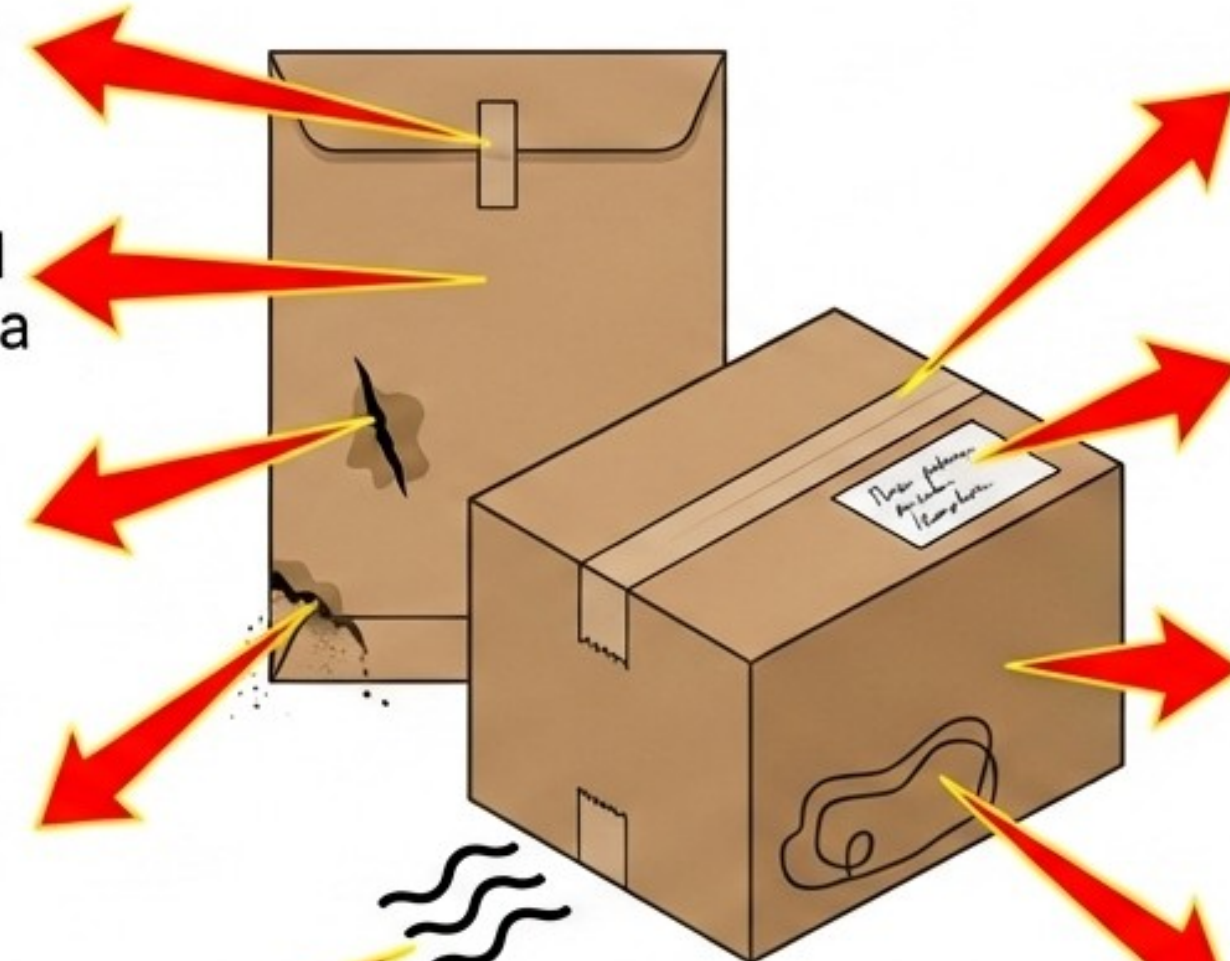
Zaparkowany Podejrzany Pojazd

- ✓ - Zaparkowany obok ważnych obiektów lub zgromadzeń
- ✓ - Brak kierowcy
- ✓ - Wewnątrz: pakunki, butle, pojemniki
- ✓ - Dodatkowa antena na dachu
- ✓ - Przewody biegnące od deski rozdzielczej do bagażnika
- ✓ - Obserwowanie pojazdu przez dziwnie zachowujące się osoby
- ✓ - Bezzałogowe statki powietrzne (drony) w pobliżu

Podejrzana Przesyłka

Na co zwracać uwagę?

-
- The diagram shows a brown cardboard box and a brown envelope. Red arrows point from various signs of tampering to the list of suspicious indicators. The signs include: a hand icon, an envelope with a question mark, a broken envelope, a hand holding a box, and wavy lines representing a smell. The list of indicators includes: 'Forma przekazania budzi wątpliwości', 'Brak nadawcy lub stempel z nieoczekiwanego miejsca', 'Przesyłka uszkodzona, posiada nakłucia, nacięcia lub plamy', 'Z opakowania wysypuje się proszek lub wycieka substancja', 'Wydziela dziwny zapach (szczególnie migdałów lub marcepana)', 'Wydobywają się z niej dziwne dźwięki', 'Posiada odręczne zapisy', 'Jest podejrzenie ciężka w stosunku do swoich wymiarów', and 'Namacalnie wyczuwalne: kable, przewody, granulki, substancje galaretowate'.
- Forma przekazania budzi wątpliwości
 - Brak nadawcy lub stempel z nieoczekiwanego miejsca
 - Przesyłka uszkodzona, posiada nakłucia, nacięcia lub plamy
 - Z opakowania wysypuje się proszek lub wycieka substancja
 - Wydziela dziwny zapach (szczególnie migdałów lub marcepana)
 - Wydobywają się z niej dziwne dźwięki
 - Posiada odręczne zapisy
 - Jest podejrzenie ciężka w stosunku do swoich wymiarów
 - Namacalnie wyczuwalne: kable, przewody, granulki, substancje galaretowate

Podejrzana Przesyłka – Algorytmy Reagowania

PRZED OTWARCIEM

- ↓ Nie przyjmuj podejrzanych przesyłek
- ↓ Nie dotykaj, nie przesuwaj, nie sprawdzaj
- ↓ Ostrzeż osoby zagrożone
- ↓ Opuść pomieszczenie i zamknij drzwi
- ↓ Zabezpiecz dostęp do pomieszczenia
- ↓ Poinformuj Portiera Uczelni
- ↓ Pozostań do dyspozycji służb

PO OTWARCIU

- ↓ Nie naruszaj zawartości
- ↓ Zamknij okna, włącz wentylację lub klimatyzację
- ↓ Przykryj przesyłkę folią
- ↓ Ostrzeż osoby zagrożone
- ↓ Opuść pomieszczenie i je zabezpiecz
- ↓ Poinformuj Portiera Uczelni
- ↓ Pozostań do dyspozycji służb

Niewidzialny Wróg: Zamachy CBRN

Broń masowego rażenia: Chemiczna, Biologiczna, Radiologiczna, Nuklearna (jądrowa).

Oddal się natychmiast: Oddychaj przez filtr z tkaniny (np. odzieży) zmoczonej w wodzie.

Nie dotykaj: Unikaj podejrzanych przedmiotów i bezpośredniego kontaktu z innymi.

Dekontaminacja: Wchodząc do pomieszczenia, zdejmij odzież wierzchnią do worka foliowego i zostaw na zewnątrz. Umyj całe ciało mydłem.

Pełna Izolacja: Gdy jesteś w obiekcie – nie wychodź. Wybierz pomieszczenie bez dostępu świeżego powietrza.

Przetrwanie: Przenieś zapasy wody i jedzenia (jeśli nie są skażone).

Zabezpieczenie: Wyłącz urządzenia elektryczne i gazowe (otwarty ogień). Uszczelnij pomieszczenie dostępnymi środkami. Pozostań do przybycia służb.

Otrzymanie Groźby – Bezpośrednio i przez Telefon

Osobiście (Przekaz Osobowy)

- ↓ Zadbaj o dystans i udział innej osoby. Otwórz drzwi.
- ↓ Bądź przygotowany na wybuch agresji.
- ↓ Prowadź rozmowę spokojnie: nie pouczaj, nie oceniaj, nie krytykuj.
- ↓ Obserwuj wygląd, znaki szczególne, nietypowe odruchy (czy ukrywa coś w odzieży?).
- ↓ Zadawaj pytania o szczegóły, notuj, nagrywaj (jeśli to możliwe).
- ↓ Zaobserwuj kierunek ucieczki sprawcy. Wiernie przekaz treść Policji.

Telefonicznie (Przekaz Telefoniczny)

- ↓ Zasygnalizuj innym, aby podsłuchiwali. Nagrywaj rozmowę.
- ↓ Zachowaj spokój: nie krytykuj i nie oceniaj.
- ↓ Nie pytaj o tożsamość na początku. Zadawaj pytania otwarte (Jakie? Jaka? Dlaczego?).
- ↓ Nie rozłączaj się pierwszy! Utrzymanie linii ułatwia identyfikację.
- ↓ Zapisz numer z wyświetlacza. Wiernie przekaz treść przełożonemu i służbom.

Otrzymanie Groźby – Cyfrowo i Listownie

Poczta Elektroniczna

- ✓ Zostaw wiadomość otwartą na komputerze.
- ✓ NIE odpisuj i nie wykonuj poleceń sprawcy.
- ✓ W żadnym wypadku nie otwieraj załączników i nie klikaj w linki.
- ✓ Utrwal dowód: wydrukuj, sfotografuj lub skopiuj.
- ✓ Zanotuj dokładną datę odebrania wiadomości.
- ✓ Powiadom przełożonego.

Listownie (Tradycyjnie)

- ✓ Nie dotykaj i nie przemieszczaj listu.
- ✓ Bezwzględnie nie dopuść do kontaktu z listem innym osobom.
- ✓ Zapamiętaj: kto widział list, kto go dotykał, kto miał z nim fizyczny kontakt.
- ✓ Sfotografuj list bez jego dotykania.
- ✓ Powiadom przełożonego.

Gotowość i Świadomość Sytuacyjna

Zawsze traktuj każde zagrożenie z pełną powagą.

- Nie ulegaj panice.
- Zwiększ czujność swoją i swojego otoczenia.
- Bądź nieustannie świadomy sytuacji i potencjalnych dróg ewakuacji.
- Twoja wczesna reakcja ratuje życie.

Złote Zasady Alarmowania

**+48 795
452 781**
Portier uczelni

999
**Pogotowie
Ratunkowe**

998
Straż Pożarna

997
Policja